Ч. 229. Львів, Второк дня 12 (24) жовтня 1899. Річник III.

Передплата
на »РУСЛАНА« виносить:
в Австриї:
на цілий рік . . . 12 р. ав.
на пів року . . . 6 р. ав.
на чверть року . . 3 р. ав.
на місяць . . . . 1 р. ав.
За границею:
на цілий рік . . 20 рублів або 40 франків
на пів року . . 10 рублів або 20 франків
Поодиноке число по 8 кр. ав.

РУСЛАН

»Вирвеш ми очи і душу ми вирвеш: а не возьмеш милости і віри не возьмеш, бо руске ми серце і віра руска.« — З Русланових псальмів М. Шашкевича.

Виходить у Львові що дня крім неділь і руских сьвят о год. 6-ій пополудни.
Редакция, адміністрация і експедиция »Руслана« під ч. 9 **ул. Коперника (Ліндого ч. 9.)** Експедиция місцева в Аґенциї Соколовского в пасажі Гавсмана.
Рукописи звертає ся лише на попереднє застереженє. — Рекламациї неопечатані вільні від порта. — Оголошеня звичайні приймають ся по ціні 10 кр. від стрічки, а в »Надісланім« 20 кр. від стрічки. Подяки і приватні донесеня по 15 кр. від стрічки.

Письмо з Відня.

З Відня пишуть нам під днем 20-го жовтня.

Нині при виборі обох віцепрезидентів посольскої палати, віднесла правиця першу свою побіду над лївицею. Родини іменно першого віцепрезидента були тяжкі. Правиця, з виїмкою католицких людовців (з Тиролю), стояла зразу при кандидатурі д-ра Ферянчіча. Відтак рішив »Союз«, котрого членом був др. Ферянчіч, поставити кандидатуру д-ра Ляґінії з Побережа, а то з огляду на опозицию католицких людовців, та щоби не розбити сили правиці. Ферянчіч впрочім сам зрік ся своєї кандидатури вечером перед вибором. А позаяк і Ляґіня мало мав охоти засїсти в президиї, то остаточно ухвалив »Союз«, віддати достоїньство першого віцепрезидента Полякам, на що нині рано згодив ся і екзекутивний комітет правиці.

Рівночастно, коли вела ся ся якция в клюбах правиці, віднесла ся лївиця через д-ра Бернрайтера (бувшого міністра торговлї) до правиці з жаданєм, щоби правиця відступила їй першу віцепрезидентуру. Кандидатом лївиці був Праде, німецкий націонал з Райхенберґу, загорілий прусофіл. Правиця не пристала на се предложенє, а запропонувала лївиці лише місце другого віцепрезидента. Лївиця відкинула сю пропозицию і ось — станули оба табори до першого бою, котрий, як вам вже звісно, покінчив ся побідою правиці.

Лївиця була так певною побіди, що ранком перед засїданєм палати всї ґратульовали вже Прадому першої віцепрезидентури. Коли відбувало ся голосованє, лївиця сьміяла ся з заходів правиці. »Prade ist gewaehlt« — говорено на лївиці »во услишаніє« правиці. Друга ґалєрия була битком набита молодїжю, щоби по виборі Прадого оплесками повитати побідоносну лївицю.

Однакож сталось инакше. На 379 голосуючих віддано 197 голосів на д-ра Пєнтака, 165 на Прадого, а 15 на социяліста Штайнера. Другим заступником президента вибрано 165 голосами Лупула, на 176 голосуючих, а лївиця усунулась від голосованя.

Побіда ся має вагу політичну. Показалось, що правиця стоїть солїдарно, а в тім лежить вся вага в сїй хвили. Додамо ще, що лївиця просилась в послїдній хвили вже о другу віцепрезидентуру устами д-ра Фукса. Позаяк однакож д-ра Фукса (хоч президента) правиця не могла уважати офіцияльним посередником в тій справі, а у пос. Яворского яко голови екз. комітету правиці не явив ся анї др. Бернрайтер, анї Функе, то правиця перейшла над желанєм лївиці до дневного порядку.

Притім мали ми нагоду, опять придивити ся обструкцийній лївиці. Она зашуміла і загула по старому, коли др. Пєнтак дякував за свій вибір.

Правительство внесло доси на стіл палати всї розпорядженя, видані за ґр. Туна на основі §. 14-го. Крім того вніс управитель міністерства фінансів, др. Князьолуцкий, закон на знесенє дневникарского стемпля, міністер справ внутрішних Кербер предложенє, щоби подати поміч навіщеним повеною альпейским краям, а німецкі націонали і поступовці внесли обжалованє давнїйшого кабінету за надужитє §. 14.

До розправи над проґрамовою заявою ґр. Клярого записало ся 62 бесїдників. — Між ними находимо з руских послів о. Танячкевича (на третім місци), пос. Окуневского, Яросевича і Вахнянина. Німецка лївиця вписалась contra. Розправи почнуть ся на третім засїданю 24. жовтня і потривають мабуть зо три тижнї. Здає ся, що парлямент на ново оживить ся. Лївиця розярена невдачою вибору Прадого, а Чехи скажуть своє.

Мушу вам також донести, що о. Танячкевич з тяжкою бідою збирає підписи до свого внесеня на знесенє язикового розпорядженя для Галичини з 5. мая 1869 р. Рускі посли правиці відказали єму своїх підписів, позаяк рівночасно мусїли би задля самої консеквенциї домагати ся і знесеня сих язикових цїсарских і міністерияльних розпоряджень, які були видані австрийским правительством в лїтах 1848 до 1869 року і пізнїйше в користь Русинів. Сего домагалась би льоґічна консеквенция і ми самі довели би до того, що галицкі суди і уряди стали би опять переписувати ся між собою і з сторонами виключно по німецки. Пос. Танячкевич був на днях у пос. Кайзера, голови німецких націоналів і просив єго о підписи для свого внесеня. Пос. Кайзер відповів єму однакож, що він і єго товариші не можуть підписати сего внесеня, позаяк они — після своєї проґрами — намірили Галичину від'окромішнити від прочих коронних країв Австриї. Але о. Танячкевич не упав на дусї і передав себе і своє внесенє благосклонности Вольфа. Та і тут не повело ся Танячкевичеви, як доносить орґан Вольфа »Ostdeutsche Rundschau«, нї Шенерер, нї Вольф не підпишуть внесеня о. Танячкевича. »Ostdeutsche Rundschau« каже, що сторонництво Шенерера стоїть рівнож на становищи проґрами, ухваленої в Лїнцу, котрої тенденциєю є відкремленє Галичини від Австриї.

Симчасом ухвалив »Союз« домагати ся в екзекутивнім комітетї правиці ініциятиви до язикового закона для всїх коронних країв Австриї. Сю дорогу узнав »Союз« відповідною до зреалїзованя своєї проґрами.

4

ГЕНРИК ПОНТОППІДАН.

РАЙ.

(Конець).

Хвилину було цїлком тихо в кімнатї. Професор почав нишпорити щось у записках, на яких робив тут та там замітки. А коли оглянув ся нараз позад себе і не кажучи анї слова пішов до Ганни та зачинив за собою двері, Семенови здавало ся, немов би то ударив його хтось обухом по голові.

Підійшов крок наперед, зловив сильно за попучє крісла, запер в собі дух і наслухував. З вулиці долїтав до нього голос кроків прихожих, стукіт возів та голосне накликованє перекупнїв. Але тут було цїлком тихо. Заледво лише почув деколи шелест знарядів.

Його ноги заважили в дивний спосіб. Зимний, прикрий піт виступив на чоло. Нарештї кімната з образами, книжками, килимами та вікнами почала крутити ся докола нього, а коли здавало ся йому, що чує легкий, придавлений крик, мусїв сїсти, бо не міг утримати ся на ногах.

Нарештї появив ся лїкар.

На око не зважаючи на Семена, що підвів ся швидко, перейшов коло нього, аби обмити собі руки за заслоною в родї кімнати. Але коли обтирав ся ручником і ходив сюда та туда стріляв на нього від часу до часу бистрим зором із під густих бров.

Вкінцї війшла і Ганна.

А тодї не потребівув уже нїяких пояснень. Була блїда як труп, її зуби кламцали, минала його погляд.

Семен поступив ся непевним кроком наперед, з руками встремленими у спідню кишеню.

— Кілько?... — простогнав.

— Вісїм корон — відповів професор від рам вікна голосом, у якім годї було пізнати глубоке співчутє, що лежало у поглядї, яким обіймав їх раз-у-раз, хоч удавав що чистить нїгтї.

Семен нишпортив незручно у калитцї та вичислив гроші.

— Як не можете заплатити, не належить ся нїщо — сказав лїкар тихо.

Але Семен заперечив головою і відійшов.

Професор постояв хвилину опертий плечима об вікно і потонув у думках.

— Слїдуючий! — закликав нараз та станув знова серед кімнати готовий до прийому.

На вулицї стояв гриватий Полле і ждав нетерпеливо, аби відвезти Семена та Ганну. Вони сїли мовчки і аж коли вже від'їхали далеко від міста, відважив ся Семен поспитати.

— Так недобре? — сказав не дивлячи ся на неї.

— Нї — шепнула ледви чутно.

Ударила легко коня по хребтї.

— Може цїлком зле?

— Так.

Хоч Семен сподївав ся сеї відповіди, був се однак для нього страшний удар. Синї його губи почали тремтїти і він не сьмів довше питати ся.

Коли вже були так близько, що могли доглянути зелені рами хатнїх вікон і тин докола города, Ганна вибухнула плачем. Коли іще більше наблизили ся і жінка, що пантрувала Евляліі в часї їхньої неприсутности, вийшла проти їх з дитиною на руцї, мати пригорнула доньку з такою незвичайною пристрастю до грудий, що Семен зрозумів всьо.

Смерть...

Поволи, але безвпинно наближатиметь ся, аж забере її невідклично в страшну, понуру пітьму.

Хвилину по повороті ходили як не свої, приголомшені ударом. Аж коли приспали Евля-

Резолюциї Старочехів.

Ухвалена одноголосно зборами мужів довіря староческого сторонництва резолюция звучить: В виду знесеня язикових розпоряджень, котрих не заступлено ніякими взагалї рівновартними зарядженями, належить стреміти до переведеня повного рівноправненя Чехів на Мораві і Шлезку. Резолюция висказує дальше повну солїдарність з ухвалами молодоческого сторонництва і консервативної, ческої більшої посїлости, зазначує невідзовну потребу витреваня в дотеперішній полїтицї і удержаня дотеперішної більшости в радї державній, заявляє ся за улїпшенєм обовязуючої дотепер виборчої ординациї, а то в дусї виміреня справедливости всїм без виїмки клясам горожан держави і уважає за одно з найважнїйших жадань всїх ческих полїтиків так пожадане всїма закінченє національного спору з нїмецкими співгорожанами, однак тілько з тими, що суть безвзглядними сторонниками непідлеглости Австриї, мають щиру волю шанованя прав, признаних конституциєю і витреваня незломно на ґрунтї державного права.

Староческе сторонництво відпирає рішучо інсинуациї, немовби переведенє повизших постулятів мало витворити якісь прероґативи для ческого народа; оно видить в них нерозірваний узол з династиєю та державою і думає, що така внутрішна самодїльність обох рівноправлених народів в краях ческої корони є найпевнїйшою порукою певного, свобідного, економічного і цивілїзацийного розвою.

В часї дискусиї над резолюциєю, провідник, др. Ріґер висказав як найбільше признанє для полїтики Молодочехів, що ідуть тепер слїдами Старочехів і зазначив, що тепер не пора до яких небудь рекримінаций і партийних спорів, а натомість належить взяти під зрілу розвагу, в який спосіб можна би поправити положенє в користь ческого народа. Першою річию є стремленє до помиреня з Нїмцями. Мимо, що роздражненє і роз'яренє сильно зросли, а Нїмцї старають ся за кожду цїну удержати геґемонїю, порозумінє наступити мусить, сли оба народи не мають змарнїти. Чехи, анї хотять, анї думають про гнобленє Нїмцїв. Ческе право державне запевняє охорону і повне рівноправленє обох народів. Часи тепер поважні, тому належить залишити полїтикованє, взаїмне доріканє, належить забути урази, а треба подати собі руку до працї над добром народа. Нехай між Чехами зникнуть партийні ріжницї, а цїлий нарід нехай злучить ся в цїли осягненя одного і того самого результату. На зборах Старочехів вибрано комітет до навязаня переговорів з Молодочехами в справі однодушного поступованя в полїтичних справах.

АРХІЄРЕЙСКЕ ПОСЛАНІЄ

Преосв. Еп. А. Шептицкого.

Андрей Шептицкий

Божою Милостию і сьв. Апостольского Престола благословенєм

ЕПИСКОП СТАНИСЛАВІВСКИЙ

Вірним Епархії

Поздоровленє в Бозї і Архієрейске благословеніє!

(Далї).

Вас же, що сумнїваєте ся о правдах віри— напоминаю в Бозї і перестерігаю: Памятайте, що є вашим сьвятим обовязком науку Христову добре пізнати! Коли ви найшли в нашій науцї, щось такого, що по вашій думцї не годить ся з наукою Ісуса Христа і єго сьвятої Церкви, будьте пересьвідчені, що то або зовсїм не противить ся сїй сьвятій науцї, або є неправдою; близше пізнайте науку Церкви, а самі пересьвідчите ся. Памятайте, що розум кождого з вас не є найвисшим авторитетом, що дїло Христа, дїло Церкви заслугує на більшу увагу, чим иньші дїла і науки людскі; що таке дїло легковажити є — навіть з вашого культурного становища — легкодушностию і браком розваги.

Ви в кінци, що вже цїлком запропастили віру християньску в ваших серцях і понятях, застановіть ся, як легкодушно опираєте всї свої пересьвідченя на недозрілім молодечім судї. Ви відкинули науку Божу, по найбільшій части в молодости, не знаючи єї відкинули в лїтах, в котрих суд ваш не був в силї розвязати хотяй би найлекших проблємів науки, ви тим судом розвязала собі проблєми, над котрими людскість від двайцяти віків працює. Вам видавав ся судом науковим, суд студента. Возьміть єще під розвагу се питанє, котре ви так легко розвязали: чи бути християнином, чи нї? Розберіть свої власні пересьвідченя і запитайте на чім они основують ся. Питайте себе самих, чи не з пристрасти серця, а не з розваги розуму они зродили ся. Знайте, що холодний критичний розум, глубша наука до Христа веде, поверховна лишень від него відводить, а маєте того доказ в краях найсильнїйших і найбільше умних, в Анґлїї, Франциї, Америцї, де в наших часах проявляє ся великий зворот до ідей християньских Невіри тримають ся люди непоступові. Шукайте правди житя! Любіть правду, очистїть серце і совість з пристрастий і гріха, а верне вам віра, котру як вам здає ся, ви затратили! А як довго ви собі не розвязали проблємів житя, не розвязуйте їх для иньших! Просьвічуючи нарід, не відбирайте єму того, що через десять віків було єдиною єго просьвітою. Дбаючи о добро народа, не відбирайте єму того, що на сїм сьвітї є не лиш найбільшою потїхою, але і найвисшим добром: не відбирайте єму віри і моральности християньскої не підкопуйте поваги Церкви і єї слуг, бо тим способом розбурите се, що є, а нїчого нового не поставите! Ви з роду християнами, до нашої християньскої культури і віри належите! Не думайте, щоби ми вас відкидали! Блуди ваші осуджуємо, но вас самих уважаємо за своїх! Пізнайте близше Церков і єї науку, а тогдї зрозумієте, кілько в ваших понятях було нерозваги і упередженя.

В кінци, мої добрі братя, добром дочасним є ще все те, що нарід цїлий за спільне своє добро уважає і що заховати і примножити є обовязком патріота.

В сїй річи як і в иньших вороги науки Христової, а і ті, що сеї науки Божої не розуміють, або не хотять розуміти, закидали їй, що затираючи ріжницї поміж народами, стремить до інтернаціоналїзму, що є рівнодушна на сповненє патріотичних обовязків чоловіка що добрі християни не суть добрими патріотами.

(Конець буде).

З полїтичного поля.

Вибір віцепрезидентів в парляментї напсував богато крови Нїмцям. Всеж таки роблять они »gute Miene zum bösen Spiel« і вибір Пєнтака називають пораженєм правительства, а не лївницї. Лївиця, кажуть они, виграла і так, коли не допустила до вибору Ферянчіча. Деякі часописи нїмецкі вважають се нетактом правицї, що она не допустила до вибору д-ра Праде на І. віцепрезидента, однак в Information находимо справедливу замітку, що при кождій иньшій кандидатурі з сторони лївицї, правиця була би уступила. Однак річию обовязку пошанованя самого себе, було у правицї, відкинути кандидатуру д-ра Праде. Він не може бути анї першим, анї другим віцепрезидентом, коли брав участь в насильнїй обструкциї в орґіях парляментарних.

В послїднім часї почали деякі ческі часописи нападати на мінїстра Кайцля, скидаючи на него вину всїх неудач, які поніс в послїднім часї нарід ческий. Др. Кайцль уважав за відповідне на сї заміти відповісти, причім додав, що сли Чехи стремлять до узисканя свого державного права і до коронациї австрийского цїсаря на короля ческого, то мусять передовсїм помирити ся з Нїмцями, бо в иньший спосіб не діпнуть свого.

лїю і всьо докола притихло, сїли коло себе на лавцї за столом і розмавляли спокійно.

Ганна розказала широко, точно всьо, що професор говорив їй про хоробу, її початок та дотеперішнїй хід; про дальший, а особливо про небезпеку не хотїв зразу нїщо говорити, але коли почала просити його, що хоче мати ясну та цїлковиту відповідь, дав їй нарештї порозуміти, що нема нїякої надії; за кілька місяцїв буде її стан дуже імовірно майже нестерпимий. Замітив, що могла би піддати ся операциї в клїницї, а на нове її питанє заявив, що наслїдки після його гадки є дуже непевні.

Коли Ганна улекшила собі тим, що звірила ся Семенови, здавало ся їй, що вернув ся її спокій, а по кількох днях віднайшла звичайну певність себе. Нападала її лише деколи горячка працї, шо гонила нею від досьвіта до пізньої ночі по хатї, до пивниць і на подру, хоч Ганна могла порушати ся з великим лише трудом. Зрозуміла, що тепер мусить забрати ся до роботи і не закнадати рук, бо лишаєть ся їй мало часу. Тілько іще має роботи, коли хотїла би всьо лишити так, як гадала. Не позволила собі навіть відпочивати; сидїла довго по ночах, переглядала одїж Семена і Евлялїї, латала біле, направляла також і свої річи; всьо те складала штука по штуцї у паки та скринї, аби лежало в ладї і аби кождий найшов своє, як ї не стане.

Тимчасом всьо йшло так, як професор приповів. Крім звичайних болїв здавало ся Ганнї, що лежить в нїй важка груда олова і росте з кождою днинoю. Її черево напухло, колїна ослабли.

Нїколи однак не вийшло із її уст нарікане. Коли освоїла ся з думкою, що мусить умерти, погодила ся зі сим, як зі всїм, чого не можна змінити.

Раз лише, одної соняшної весняної днини, коли обходила город і обзирала пупянки та раннїшні гони, що їхнї розцьвітом не буде вже тїшити ся, великі її очі заплили сльозами, але не плакала.

Під кінець почали її опускати сили на принуд швидко. Зігнула ся, як старовинка, її лице запало ся, а ноги мала такі грубі слабі, що ледви сувала ними і то лише як підпирала ся. Але до останка давала лад всьому в кухнї та ізбі як давнїйше, бо не хотїла допустити чужої помочі, доки була іще дома.

Нарештї одного маєвого вечера упала тяжко на крісло в ізбі, притисла бік рукою і сказала:

— Ну, Семене, тепер думаю, що вже.

Небаром иотім схопив ся Семен від стола і вийшов приладити всьо до виїзду слїдуючого ранка.

В стайнї Поллє, немов здивований, звернув голову до нього. Семен спотикнув ся зі три рази, та нарештї забув лїхтар на стриху.

Раз лише сеї ночі притулила ся стрівожена Ганна до Семена, зрештою лежала тихо та в мовчаню — тримали ся за руку.

Порозуміли ся уже що до всього. Згодили ся на жінку, що має їй заступати в хатї, Ганна розказала чоловікови, де всьо найде і як із чим має поводити ся.

Досьвіта звернула ся до нього та шепнула.

— Семене, спиш?

— Нї, Ганно.

— Я забула тобі сказати, що червоні панночки Евлялїї... ті нові... знаєш... лежать на верху в скринї... не дай їх прати в луху... Затямиш собі?

— Затямлю, Ганно.

— Так, то вже нїщо більше.

Раннїм ранком запрягає Семен Полього до воза, яким мав відвезти Ганну до клїнїки.

Нанята жінка прийшла і почала пестити як мати Евлялїю, що стояла в кутику з пальцями в устах, та бачить ся, не розуміла, що дїєть ся.

Ганна, загорнена цїлком, у грубім вовнянім плащі, сидїла на кріслї посеред їзби та водила докола очима, немов пращала би ся зі всїм. Була цїлком спокійна і сильна до хвилї пращаня з дитиною. Семен мусїв силоміцю відірвати її та занести на віз.

А далеко на дорозї чула іще як дитина кричала до неї.

Третьої днини вернув Семен з хрестом і труною, у якій лежала Ганна.

У недїлю похоронено її на згірю, на кладовищі. Богато людий йшло за похороном, а панотець промавляв горячо гарними словами зі сьвятого письма: »Ласка Божа не знає границь«

До одної з віденьских часописий доносять з Петербурга, що приязні відносини Росиї до Австриї в послідних часах трохи охолонули. Причини сего шукати треба передовсім в відносинах в Сербії. Росия старає ся увільнити з вязниці тяжко засудженнх в недавнім процесї о зраду стану людий, а Австрия не хоче єї в тім поперти, хоть сей тяжкий засуд є тілько актом самоволї Міляна. Стараня Австриї, щоби скріпити положенє Міляна в Сербиї не можуть також вдоволити Росиї. Дальшої причини охолоди відносин Росиї до Австриї треба шукати також в найновійшім звороті в внутрішній полїтицї Австриї. Против всяких парляментарних правил завернули рішаючі круги на дорогу нїмецкої меньшости, що стремить до як найтїснїйшої злуки Австриї з Нїмеччиною. В таких обставинах годї вірити в постійність австрийского правительства. Оно не дає нїякої поруки, чи добрих відносин з Росиєю додержить. Що такі є в дїйсности погляди в дипльоматичних росийских кругах, як ми отсе подаємо, досить навести кілька фактів. В серпнї говорено голосно в Петербурзї про намірену стрічу царя з австрийским цїсарем. Ті вісти не були взяті з воздуха, але відповідали в дїйсности намірам росийского двора. Залишено ті наміри, нїм їх конкретно висказано, а рівночасно застановлено всякі приготовлюючі роботи до стрічи цїсарів в Скерневицях, бо цар не буде бачити в Скерневицях нїяких княжих гостий, лише забавить там сам один. Залишено також плян, щоби ґр. Муравєв в часї своєї подорожи по Европі вертав на Віденъ і стрінув ся з ґр. Ґолуховским. В кінци і се замітити треба, що теперішний австрийский амбасадор в Петербурзї не постарав ся зближити ся до Росиї в тій мірі, як єго попередник кн. Ліхтенштайн, котрого прощано в Петербурзї з великим жалем.

Новинки.

— **Впреосв. митрополит Куїловский** розпорядив, що від тепер сьвященики львівскої аепархії не мають уживати колпаків при службі Божій і при удїлюваню св. Тайн.

— **Редактор** »Monitora«, **Брайтер** має визначених на день 10. жовтня чотири процеси, з тих один о злочин клевети, сповнений на особі д-ра Роїньского і три процеси о проступок обиди чести посла Вахнянина, п. Леонарда Вісьнєвского і д-ра Тад. Соловія. Розправи потривають кілька день.

— **Мукачівский епископ Юлїй Фірцак** розіслав в початку сего місяця до духовеньства своєї епархії окружник, в котрім заявляє, що уважає справу зрівнаня юлїяньского календаря з григоряньским за доспілу і поручає деканам аби справу зрівнаня календарів поставили на першу точку соборчиків, що мають відбути ся до кінця сего місяця.

— **Загальні збори** Товариства філії »Просьвіти в Перемишли відбудуть ся в середу дня 1. н. ст. падолиста 1899 р. з слїдуючою проґрамою: 1) Рано о год. 9 поминальне богослуженє за померших членів Товариства; 2) о год. 11. перед полуднем справозданє устунаючого видїлу і вибір нового; 3) популярні відчити: проф. І. Мануляка про нутро чоловіка (з образами) і д-ра Щурата »Селянин а книжка«.

— **Справа Гільзнера**. Інтерцеляцию Бика і Рапапорта, внесену в парляментї в справі ритуального убийства, підписали: Авг. Соколовский, др. Ферд. Вайґель, Ап. Яворский, др. Тадей Рутовский, др. Витовт Левицкий, Лев Білїньский, Войт. Дїдушицкий, др. Петро Ґурский, Давид Абрагамович, др. Волод. Дулємба, Волод. Струшкевич, Стефан Мойса, Вол. Ґнєвош, Йосиф Богданович, др. Леонард Пєнтак, др. Йосиф Мілєвский, др. Ґустав Рошковский, Сев. Генцель, Йос. Поповский. Краківский »Głos Narodu« називає тих послів »obrzezane dusze« і питає, чи підписав би жид таку інтерпеляцию, колиб убита Грузівна була жидівкою, а Гільзнер християнином, фанатиком якоїсь дикої секти? Чи не впав би на голову такого жида проклін цїлого єго народа і то не без справедливости? »Głos Narodu« грозить, що по многих лїтах пригадає він сей факт християньским виборцям і радить тим послам йти по мандати до жидів, коли они взяли ся боронити жидівского убийника. Краківскі антисеміти задумують скликати збори против послів Кракова, Соколовского і Вайґля, щоби їм висказати своє невдоволенє.

— **Про язикову квестию в Галичинї** задецидував »Przegląd« остро і рішучо. Отсе обговорюючи внесенє послів Окуневского і Танячкевича на знесенє язикових розпоряджень для Галичини, заведених між рр. 1866—1869, каже що се не є правда, лише чиста вигадка. »А коли би сеся вигадка появила ся лише в тій цїли, аби налякати Поляків, то рішучо мине ся із цїлию. В Галичинї з природи річи анї нїмецка, анї руска мова не може бути урядовою — може нею бути виключно польска«. Ми спитаємо лише тих панів, що є тої гадки, яке они мають право нарікати на пруский гакатизм, коли они самі не ріжнять ся нїчим від Прусаків. Але про те вже так богато говорило ся і писало ся, що годї навіть балакати на сю тему. Ми лише нотуємо факт.

— **Демонстрациї в Чехах**. В Ґолешові, в ночи з суботи на недїлю, прийшло з нагоди знесеня розпоряджень язикових до уличних демонстраций, котрі однак приголомшила жандармерия. В Пільзнї по зборах націоналів-робітників, переходило кількасот людий улицями, взносячи оклики на честь державного права. Перед будинком староства пронесли ся оклики: »ганьба!« Чути було також оклики антинїмецкі і антижидівскі. Власти не інтервенїювали, а по годинї розійшла ся товпа спокійно домів. — В Колїпї обвішено з нагоди внесеня розпоряджень доми в цїлім містї жалібними хоругвами. — В Трнаві згромадило ся вчера на ринку кількасот людий і ставило опір поліциї і жандармам. Компанїя піхоти розігнала демонстрантів, причім увязнено чотири особи. — В Лунах відбули ся в суботу нові демонстрациї. В жидівских домах повибивано знов шиби. Де показала ся поліцийна патроля, товпа розходила ся. — З Авпіц доносять рівнож про антисемітскі ексцеси. — З увязнених в Празї, пять демострантів відставлено до карного суду під закидом збіговиска, а одного за намірене підложенє огню. Чотирох демонстрантів покарано поліцийно вязницею від 3—6 днів.

— **Сьвятотатство на Филипинах**. Кардинал Ґіббонс з Бальтіморе удав ся дня 29 вересня до президента Сполучених Держав, Мак Кінлєя в Вашинґтонї і домагав ся безпроволочного виточеня слїдства в справі скарг, підношених католицким духовеньством, що відносять ся до сьвятотатств, сповнюваних на Филипинах. Як говорять, кардинал заявив президентови, що промовляв з порученя і в імени Папи, котрий сожалїє над тим, що американьскі війска на Филипинах нищать церковні добра і зневажають доми Божі. Мак Кінлєй відповів, що поручив сейчас переведенє слїдства в тій справі, думає однак, що вісти про сьвятотатства суть преувеличені. Кардинал не згодив ся з тим поглядом на справу і заявив, що занадто численні суть докази, що допускано ся численних і тяжких сьвятотатств. Він вказав на сю обставину, що церковні сосуди виставлені на продаж в ріжних містах краю, що істнують не лише сьвідки, але навіть фотоґрафії, що зображають жовнїрів, спячих на самих олтарях, причім їх оружє і одїж розвішені на крестах і образах сьвятих. Репродукциї тих фотоґрафій переповняють в тисячах примірників масоньскі ґазети. Президент відповів, що є певним, що те, що католики називають сьвятотатством, є неминучим(?) наслїдком війни. Филипинцї, говорив дальше Мак Кінлєй, уфортифікували деякі муровані церкви, а по їх добутю, усунули Филипинців американьскі жовнїри, що заняли будинки. Мак Кінлєй припускає, що в часї дощ в жовнїри зневолені були хоронити ся по церквах. Вкінци заявив, що велить поновити строге слїдство в тій справі.

— **Закон будівляний для сїл**. Цїсар санкціонував ухвалений галицким соймом проєкт закона про ординацию будівляну для сїл, другорядних міст і місточок.

— **Цїкавий прасовий процес** розіграв ся недавно в Берлинї. Прокуратор Еґер зажадав від суду затвердженя конфіскати »Нани« Золї, як неморальної книжки. Трибунал відмовив на сїй підставі, що Золя не мав гадки в »Нанї« розборкувати змисловости, але противно ярким змальованєм фактів відтручує від неї.

— **Великодушність »Нов-аго Времени«**. В однїй з вступних статий пише »Новое Время« про відвагу Боерів, що стали до війни з Анґлїєю в обороні свободи рідного краю: »Якже величною і потягаючою єсть відвага і витревалість в обороні великої справи! Необмежене співчутє будять они в серци чоловіка! Досить прочитати депешу про настрій, з яким чужинцї виступають там з жертвою для того краю, що повстав з честною простотою і з честию в обороні того, що єсть для кождого чоловіка дорогим, в обороні достоїньства і непідлежности вітчини«. Гей, милий Боже! Чи булоби »Новое Время« так великодушним, колиб який небудь нарід, що стогне в неволї Росиї, підняв против свого гнобителя оружє? »Новое Время« думає собі: »Не свербить мене, не болить мене, чомуж не показати ся великодушним. А може при тій нагоді виторгує ся що небудь для »матушки« Россіи«... думає собі дальше росийский орґан.

— **Майно Ротшільда**. Як великий, дїйстний стан майна дому Ротшільдів, про се годї щось певного сказати. Один лише член дому Ротшільдів, що перебуває стало у Франциї, оцїнив вже перед кількома лїтаки свої нерухомі добра на 1600 мілїонів франків. Від сеї суми платить Ротшільд податок. За свій маєток мігби французкий Ротшільд викинути цїлу більшу власність в Чехах, оцїнену на 984 мілїонів злр., або на 1968 мілїонів франків майна. Один отже жид має тілько майна що 39 князїв, 107 ґрафів і 66 баронів історичної февдальної шляхти в Чехах.

— **Увязненє адвоката**. Станїславівска палата радна карного суду велїла увязнити адвоката дра Борецкого в Делятинї, під закидом сповнених ним обманьств. — В Будзейовіцах засудив тамошний суд адвоката др. Ант. Гавптмана з Найгавс на вісїм місяців вязниці і утрату докторскої степени за спроневіренє гроший клїєнтів.

— **Усуває ся гора** в Краснім Лузї, пів милї за Жабєм. Богато селяньских хат і мешканє камерального лїсничого засипані. Селяни зістали без даху. Гора усуває ся в напрямі до Черемоша, котрому грозить затамованє, а в наслїдок сего залив дооколичних піль. Боять ся, щоби з причини усуваня ся гори не отворило ся озеро і не залило побережних хат і ґрунтів. Гора усуває ся чим раз більше від кількох днів.

— **Популяризация знаня у Франциї**. В Парижи отворено в сих днях перший людовий унїверситет заходом товариства La coopération des idées. Унїверситет розміщено на передмістю Saint-Antoine у великім льокали, що обіймає читальню, салю для ріжних забав, як білярд і и. салю для відчитів, театральних і артистичних вистав, де находить ся вже богато гарних творів. Відчити, по яких веде ся жива дискусия, відбувають ся кождого вечера, а крім того устроюють ся в недїлї театральні виставки. Як можна вносити із першик днів, унїверситет може числити на поводженє.

— **Борода і вуси**. Ох, ті бакцилї! Конець XIX віку затроїв нам ними житє, а вік XX хиба дібє... Куда не повернеш ся всюди ждуть на тебе ті мікроскопійні сотворіня і грозять тобі цїлим дібраним комплєтом недуг. Всьо є затроєне, почавши від води, аж до — поцїлуя. Тепер знов бакцилї роблять атентат на бороди і вуса, так що »надчоловік« XX віку може виглядати, як провінциональний актор. Проф. Гібнер з Вроцлава твердить іменно, що найнебезпечнїйші бакцилї гнїздять ся в заростї. Проф. Флїґґен дослїди ті о тілько ствердив, що довершив двох проб з годівлею бактерий, одержаних з бороди мужчини, ослоненої мушлїном і неослоненої. Проф. Гібнер пропонує ношенє масок, що моглиби ослонювати лице і утрудняти множенє бактерий в заростї. Иньший дослїдник, др. Ґарре, радить промивати бороду розчином сублїмату, але головно поручає він цїлковите голенє борід і вусів.

— **Коралї**. Після найновійшої звістки з Парижа, того центра моди, коралї, що є від довшого вже часу раз-у-раз більше в уживаню, мають бути в найблищім сезонї наймоднїйшою біжутериєю. Найкращі коралї є на побережю Італії і Іспанії, не меньше красних коралїв доставляє Франция, Альґєр і Туніс. Ріжуть їх тепер в округлій, або грушковатій формі. До бранзолєт і ланцюшків до годинників уживають ювілєри лише округло різаних коралїв, злучених перлами або туркусами. Коралїв у видї грушки уживають до краваток і кульчиків. В перстенях уживаєть ся їх лише в полученю з брилянтами, або перлами. Найбільше улюблені є коралї яснорожевої краски. Находять їх лише в глубинї 100—150 стіп, коли темно-рожеві находять ся вже в глубинї 40 стіп.

Телеґрами.

Віденъ, 23. жовтня. На суботнїшнім зібраню молодоческого клюбу обговорював провідник єго, др. Енґель нову полїтичну ситуацию і підніс, що язикові розпорядженя знесено в наслїдок ініциятиви корони. Бесїдник боронив Молодочехів перед замітами, а вкінци заявив, що солїдарність правицї не є так велика, як то силує ся представити одна часть ческої праси.

Льондон, 23. жовтня. В битві під Ґленсое ранений смертельно анґлїйский єнерал, Сімонс. Крім него убито 11 офіцирів, а іменно 2 полковників, один майор, 3 капітани і 5 поручників. Ранено також 3 офіцирів тяжшо, 17 легко і понад 100 простих жовнїрів. — Анґлїйскі війска під проводом єнералів Фрейха і Віте заатакували Боерів під Моддербрідж і добули цїлий їх табор. Анґлїйска кінниця гонила далше за ними.

Дармстадт, 23. жовтня. Цар взяв вчера участь з царицею в торжестві посьвяченя нового касина полку драґонів, котрого цар є властителем. Цар виїде звідси дня 5 падолиста.

Будапешт, 23. жовтня. Прибув ту ґр. Клярі і конферував з Шелльом в справі установленя речинця делєґаций і в справі неполадненого ще закону, що відносить ся до угоди з Угорщиною.

Рік адміністрацийний відділу огневого XXXVIII. Рік адміністрацийний відділу градового XXXV.

Замкненє рахунків
Товариства взаїмних убезпечень в Кракові

відділу огневого і градового

за час від 1-го цьвітня 1898 року до 31. марта 1899 року.

Рахунок білянсу з відділу огневого і градового з днем 31. марта 1899.

Стан чинний.

		Відділ огневий і градовий				Припадає на відділ			
						огневий		градовий	
		злр.	кр	злр.	кр	злр.	кр	злр.	кр
I.	Невиплачений капітал акцийний								
II.	Запас готівки з днем 31. марта 1899			29.233	45	29.233	45		
III.	В Банках і Закладах на рахунок біжучий			876.769	17	873.064	58	3.704	59
IV.	Вартість реальности			724.200	—	724.200	—		
V.	Цінні папери на курсї з дня 31. марта 1899 р. і вартість купонів біжучих:								
	а) фонд резервовий огневий	1,561.511	34						
	б) » » градовий	661.787	34	2,223.298	68	1,561.511	34	661.787	34
VI.	Векслї сторін убезпечених								
VII.	Пожички гіпотечні			77.831	13	62.594	86	15.236	27
VIII.	„ на застав цінних паперів								
IX.	Фонд емеритальний в цінних паперах по курсї з дня 31. марта 1899 р. і вартість купонів біжучих			568.526	49	568.526	49		
X.	Ефекти фондів:								
	1. Фонду запомогового для вдів по урядниках	46.352	60						
	2. Ефекти аґентів (кавциї)	191.303	05						
	3. Фонд Павла Пшедпельского	9.327	70						
	4. Фонд Білого Креста	12.710	—	259.693	35	259.693	35		
XI.	Товариства контрасекурацийні			253.375	95	253.375	95		
XII.	Залеглости по Аґенциях і Репрезентациях			756.022	38	747.538	16	8.484	22
XIII.	Ріжні довжники			893.141	93	774.616	43	118.525	50
XIV.	Кошта орґанізациї незамортизовані								
XV.	Вартість інвентаря по відписаню з'ужитя			20.933	98	20.933	98		
XVI.	Непокритий недобір з р. 1895 в відділї градовім			161.040	84			161.040	84
XVII.	Недобір в р. 1898 в відділї градовім			190.114	50			190.114	50
				7,034.181	85	5,875.288	59	1,158.893	26

Стан пасивний.

		Відділ огневий і градовий				Припадає на відділ			
						огневий		градовий	
		зр.	кр	зр.	кр	зр.	зр	зр.	кр
I.	Емітований капітал акцийний								
II.	Фонди резервові:								
	а) в відділї огневім	2,829.573	83						
	б) в відділї градовім	960.836	98	3,790.410	81	2,829.573	83	960.836	98
III.	Фонд на ріжницю курсів в відділї огневім			30.202	32	30.202	32		
IV.	Фонд на шкоди неуправильнені по відтрученю			1,031.326	56	1,031.326	56		
V.	Резерва задатку контрасекурациї			238.133	08	238.133	08		
VI.	Фонд емеритальний			624.687	98	624.687	98		
VII.	Фонди:								
	а) фонд запомоговий для вдів по урядниках	48.462	15						
	б) » кавциї аґентів	191.303	05						
	в) » Павла Пшедпельского	11.378	90						
	г) » Білого креста	20.000	—						
	д) » для сторожий огневих	5.339	98						
	з) » диспозицийній надзираючій Радї	2.500	—						
	ж) » на непіднесені звороти лїт давних	121.232	43						
	е) » на звороти	66.605	52						
	і) » ощадностий в *Rückvers, Verein*	73.227	57	540.049	60	540.049	60		
VIII.	Товариства контрасекурацийні			68.770	26	68.770	26		
IX.	Ріжні вірителї			301.807	97	103.751	69	198.056	28
X.	Чиста рента призначена на:								
	1. Фонд на ремунерациї	30.982	24						
	2. 10% звороту для членів відділу огневого	320.498	60						
	3. Дотацию фонду запомогового для вдів	4.718	55						
	4. Перенесенє на рік будучий в відділї огневім	52.593	88	408.793	27	408.793	27		
				7,034.181	85	5,875.288	59	1,158.893	26

Краків дня 31. марта 1899.

Дирекция:

Зенон Слонецкий. **Ігн. Ґлажевский.** **Др. Ґустав Ромер,**

Начальник бюра рахункового: **Віктор Ґабленц.**

Комісия контрольна:

Урбаньский Мечислав. **Ґарапих Михаїл.** **Ґр. Дїдушицкий Клементий.**

Ґневош Володимир. **Ґр. Потоцкий Андрей.**

[Передрук не буде плачений].

З друкарнї В. А. Шийковского.

Видає і відповідає за редакцию Стефан Кульчицкий.